

.....
.....
.....

Zatwierdzam:

.....
(podpis pracodawcy)

**ANALIZA RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU DOJENIA KRÓW W HALI
UDOJOWEJ TYPU „KARUZELA” PRZEPROWADZONA METODĄ
PROBABILISTYCZNĄ Δ**

WRZESIEŃ, 2013 ROK

1.WSTĘP

W świetle obowiązujących przepisów jednym z obowiązków wszystkich pracodawców jest dokonywanie oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą oraz stosowanie niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających to ryzyko. Informację o powyższym oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami, pracodawcy przekazują wszystkim pracownikom.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest analiza i ocena ryzyka zawodowego na stanowisku dojenja krów. Na tym stanowisku rozpatrywane będą wszystkie zadania wykonywane przez pracownika: **wykonywanie czynności doju w hali udojowej typu „karuzela” oraz pomoc przy zbiegach weterynaryjnych, prace przy próbnych dojach.**

Analiza ryzyka zostanie przeprowadzona **metodą probabilistyczną** λ . Uzyskane wyniki, wskażą, które z zadań i czynności stwarzają największe ryzyko dla zdrowia i życia pracownika, co pozwoli na podjęcie racjonalnych decyzji odnośnie usunięcia zagrożeń. W przypadku braku takiej możliwości, zostaną wskazane najlepsze sposoby zmniejszenia występującego ryzyka.

2.OPIS STANOWISKA PRACY

2.1.Wykaz zadań i wynikających z nich czynności.

Do zadań dojarza należy m.in. :

1.Prace przygotowawcze do doju.

- a. Sprawdzanie stanu technicznego i higienicznego urządzeń udojowych.
- b. Przełączenie rurociągu mlecznego do schładzalnika mleka – wykładanie węża od automatycznej myjni i przełożenie tego węża do schładzalnika mleka.
- c. Wypędzanie krów z hali udojowej - przemieszczanie się pieszo po terenie hali udojowej – wchodzenie i wychodzenie do poczekalni po schodach.
- d. Wytarcie strzyków (wielorazowe ręczniki).
- e. Przedzdojenie.
- f. Uzupełnianie olejów w pompach próżniowych.

2.Dój właściwy.

- a. Włączanie aparatu udojowego.
- b. Zakładanie aparatu udojowego.
- c. Przemieszczanie się pieszo po hali udojowej.
- d. Unieruchomienie krowy poprzez trzymanie ogona i pachwiny- zakładanie metalowego poskromu.
- e. Wstrzyknięcie w udo krowy oxytocyny.
- f. Zakładanie plastikowej opaski na nogę leczonej krowy.
- g. Wstrzykiwanie leków do wymienia krowy.

3.Prace po zakończeniu doju.

- a. Mycie urządzeń udojowych (aparat udojowy, filtr mleka) roztworami myjącymi oraz płukanie wodą bezpośrednio po każdym doju - przemieszczanie się pieszo po hali udojowej, poczekalni i pomieszczeniu zlewni mleka i stacji pomp.
- b. Przełączenie rurociągu mlecznego do automatycznej myjni – przekładanie węża od schładzalnika mleka i wkładanie tego węża do pistoletu automatycznej myjni.

- c. Mycie wodą wężem z sieci wodociągowej hali udojowej i poczekalni (posadzki, ściany, wygradzenia), mycie myjką ciśnieniową urządzeń hali udojowej i zbiornika na mleko.
- d. Pranie w pralce automatycznej ścierek wielokrotnego użytkowania.

4. Pomoc przy zabiegach weterynaryjnych.

- a. Unieruchomienie krowy poprzez trzymanie ogona i pachwiny, zakładanie metalowego poskromu.
- b. Wstrzyknięcie do wymienia leku.
- c. Smarowanie wymion maściami.
- d. Znakowanie leczonych krów.
- e. Obcinanie ogonów krów.
- f. Kolczykowanie krów.

5. Prace przy próbnym doju.

- a. Przemieszczanie się po hali udojowej i zlewni mleka – spisywanie z obroży numerów krów, zakładanie obroży nowym krowom, zakładanie mlekometrów oraz ich zdejmowanie.

Do każdego z wyżej opisanych zadań, przypisano im zdarzenia niepożądane, ustalono potencjalne przyczyny oraz rodzaje zagrożeń.

2.1.1. Opis zadania - prace przygotowawcze do doju obejmują następujące czynności i rodzaje zagrożeń podczas ich wykonywania:

- a. Sprawdzanie stanu technicznego i higienicznego urządzeń udojowych.

A6 – Upadek na tym samym poziomie.
A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).
A8 – Poparzenie środkami dezynfekcyjno – myjącymi do instalacji udojowej.

- b. Przełączenie rurociągu mlecznego do schładzalnika mleka – wykładanie węża od automatycznej myjni i przełożenie tego węża do schładzalnika mleka.

A6 - Upadek na śliskim podłożu na tym samym poziomie.
A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).

- c. Wypędzanie krów z hali udojowej - przemieszczanie się pieszo po terenie hali udojowej – wchodzenie i wychodzenie do poczekalni po schodach.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeptanie.
A3 - Przygniecenie.
A4 – Bodnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.
A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).

- d. Wytarcie strzyków (wielorazowe ręczniki).

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeptanie.

A3 - Przygnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.

e. Przedzdojenie.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeptnięcie.
A3 – Przygnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.

f. Uzupełnianie olejów w pompach próżniowych.

A6 - Upadek na śliskim podłożu na tym samym poziomie.
A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).

2.1.2. Opis zadania - dój właściwy i wynikające z niej czynności i rodzaje zagrożeń podczas ich wykonywania:

a. Włączanie aparatu udojowego.

A6 - Upadek na tym samym poziomie.
----

b. Zakładanie aparatu udojowego.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeptnięcie.
A3 - Przygnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.

c. Przemieszczanie się pieszo po hali udojowej.

A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 – Upadek na tym samym poziomie.
11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).

d. Unieruchomienie krowy poprzez trzymanie ogona i pachwiny- zakładanie metalowego poskromu.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeptnięcie.
A3 - Przygnięcie.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.

e. Wstrzyknięcie w udo krowy oxytocyny.

A1 - Kopnięcie.
A3 - Przygnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.
A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).
A2 - Nadeptnięcie.

f. Zakładanie plastikowej opaski na nogę leczonej krowy.

A1 - Kopnięcie.
A3 - Przygnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.
A2 - Nadeptnięcie.

g. Wstrzykiwanie leków do wymienia krowy.

A1 - Kopnięcie.
A3 - Przygnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.
A2 - Nadeptnięcie.

2.1.3. Opis zadania - prace po zakończeniu doju i wynikające z niego czynności i rodzaje zagrożeń podczas ich wykonywania:

a. Mycie urządzeń udojowych (aparat udojowy, filtr mleka) roztworami myjącymi oraz płukanie wodą bezpośrednio po każdym doju - przemieszczanie się pieszo po hali udojowej, poczekalni i pomieszczeniu zlewni mleka i stacji pomp.

A6 - Upadek na tym samym poziomie.
A7 - Poparzenie gorącą wodą.
A8 – Poparzenie środkami dezynfekcyjno – myjącymi do instalacji udojowej.
A9 – Uderzenie strumieniem wody, pod ciśnieniem w twarz pracownika.
A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).
A10 – Porażenie prądem elektrycznym.

b. Przełączenie rurociągu mlecznego do automatycznej myjni – przekładanie węża od schładzalnika mleka i wkładanie tego węża do pistoletu automatycznej myjni.

A6 - Upadek na śliskim podłożu na tym samym poziomie.
A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).

c. Mycie wodą wężem z sieci wodociągowej hali udojowej i poczekalni (posadzki, ściany, wygradzenia), mycie myjką ciśnieniową urządzeń hali udojowej i zbiornika na mleko.

A6 - Upadek na tym samym poziomie.
A9 – Uderzenie strumieniem wody, pod ciśnieniem w twarz pracownika.
A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).
A10 – Porażenie prądem elektrycznym.

d. Pranie w pralce automatycznej ścierek wielokrotnego użytkowania.

A6 - Upadek na tym samym poziomie.
A10 – Porażenie prądem elektrycznym.

2.1.4. Opis zadania pomoc przy zabiegach weterynaryjnych i wynikające z niego czynności oraz rodzaje zagrożeń podczas ich wykonywania:

a. Unieruchomienie krowy poprzez trzymanie ogona i pachwiny, zakładanie metalowego poskromu.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeptanie.
A3 - Przygniecenie.
A6 – Upadek na tym samym poziomie.
A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.

b. Wstrzyknięcie do wymienia leku.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeptanie.
A3 - Przygniecenie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.

c. Smarowanie wymion maściami.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeptanie.
A3 - Przygniecenie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.

d. Znakowanie leczonych krów.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeptanie.

A3 - Przygnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.

e. Obcinanie ogonów krów.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeknięcie.
A3 - Przygnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.

f. Kolczykowanie krów.

A1 - Kopnięcie.
A2 - Nadeknięcie.
A3 - Przygnięcie.
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na tym samym poziomie.

2.1.5. Prace przy próbnym dojach i wynikające z niego czynności oraz rodzaje zagrożeń podczas ich wykonywania:

a. Przemieszczanie się po hali udojowej i zlewni mleka – spisywanie z obroży numerów krów, zakładanie obroży nowym krowom, zakładanie mlekometrów oraz ich zdejmowanie.

A1 - Kopnięcie będące wynikiem nieprzewidzianych reakcji zwierząt.
A2 - Nadeknięcie będące wynikiem nieprzewidzianych reakcji zwierząt.
A3 - Przygnięcie będące wynikiem nieprzewidzianych reakcji zwierząt.
A4 – Bodnięcie będące wynikiem nieprzewidzianych reakcji zwierząt
A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.
A6 - Upadek na śliskim podłożu na tym samym poziomie.

2.7. Opis hali udojowej, kanału udojowego oraz wyposażenia stanowiska pracy

Hala udojowa stanowi pomieszczenie o powierzchni ok. 225 m², poczekalnia o powierzchni 225 m². Praca odbywa się w trybie jednozmianowym, codziennie od godz. 3:30 do godz. 8:30 oraz od 11:00 do 15:00, 17.30 do 22.00 przeciętnie 8 godzin w pięciodniowym tygodniu pracy?

Stanowisko pracy dojarza stanowi hala udojowa wyposażona w: aparaty udojowe, wiadra, mydło do mycia rąk, roztwór myjąco – dezynfekcyjny, ręczniki wielorazowego użycia, kosze na śmieci.

Do doju pracownik zakłada oddzielną odzież roboczą (fartuch, rękawy ochronne, rękawice gumowe, obuwie z podeszwą antypoślizgową i ze wzmocnionym podnoskiem). Odzież musi być czysta, o nie rażących barwach.

Przed rozpoczęciem udoju dojarze myją dokładnie ręce (zwilżenie rąk w ciepłej wodzie, namydlenie rąk i przedramion, mycie szczotką do rąk, dokładne spłukanie letnią wodą i osuszenie czystym ręcznikiem jednorazowego użytku).

Pracownik stosuje substancje niebezpieczne: roztwory dezynfekcyjno – myjące do instalacji udojowej. W związku z tym konieczna jest znajomość kart charakterystyk tych roztworów, oraz stosowanie się do zaleceń wynikających z kart, szczególnie w zakresie stosowania środków ochrony indywidualnej.

2.7. Opis pracowników

Pracownicy zatrudnieni na stanowisku dojarzy są osobami w wieku 35 - 55 lat, z kilkunasto i kilkudziesięcioletnim doświadczeniem zawodowym. Pracownicy zgodnie z obowiązującymi przepisami są poddawani badaniom lekarskim oraz posiadają książeczki zdrowia z wpisami dokonywanymi raz w roku przez uprawnionego lekarza medycyny pracy.

3. SZACOWANIE I ANALIZA RYZYKA ZAWODOWEGO PRZY UŻYCIU METODY Λ

3.1. Opis metody

Powyższa metoda oparta jest na mierze Λ (c,1) tj. prawdopodobieństwie wystąpienia ubytków zdrowia pracownika nie mniejszej niż c w przyjętej jednostce czasu funkcjonowania rozważanego stanowiska pracy – jednego roku. Wyznaczanie miary ryzyka zawodowego zostało oparte na zależności:

$$\Lambda(c,1) = Q(1) \cdot Z(c) \quad (1)$$

gdzie:

Q(1) - prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia niepożądanego (oznaczonego jako A^k) w ciągu 1 roku.

Z(c) – prawdopodobieństwo, że zdarzenie niepożądane (oznaczone jako A^k) spowoduje straty nie mniejsze niż c.

Możliwe i najważniejsze zdarzenia niepożądane (A^k) dla wybranych zadań i czynności wybrano przy identyfikacji zagrożeń (punkt 3.2.).

Wielkości c określono jako wartości, które może przyjmować zmienna losowa, będąca rozmiarem indywidualnych strat ludzkich, zgodnie z przyjętym modelem strat ludzkich w pięciu kategoriach:

C 1 - straty zerowe mimo wystąpienia zdarzenia niepożądanego.

C 2 - straty małe oznaczające niewielkie i krótkotrwałe dolegliwości.

C 3 - straty średnie oznaczające małe, lecz długotrwałe dolegliwości.

C 4 - straty duże oznaczające przeważnie trwałe ubytki zdrowia.

C 5 - straty śmiertelne.

Wielkość Q (1) – prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia niepożądanego w ciągu roku wyznaczono przy użyciu ankiety eksperckiej. W tym celu powołano 2 ekspertów, z których każdy określał częstość, z jaką występuje dane zdarzenie niepożądane. Po zebraniu powyższych informacji wszystkie wyniki zostały uśrednione poprzez wyliczenie średniej arytmetycznej.

Tabela 1

Zdarzenie niepożądane A^k	Odpowiedzi ekspertów – częstość wystąpienia zdarzenia	
	Ekspert Nr 1	Ekspert Nr 2

	1 raz na 15 lat	1 raz na 10 lat	1 raz na 15 lat	1 raz na 10 lat
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Po przeliczeniu na wybraną jednostkę czasu 1 roku obliczmy następujące wyniki (tabela 2)

Tabela 2

Zdarzenie niepożądane A^k	Oszacowanie częstości wystąpienia zdarzenia na podstawie odpowiedzi ekspertów po przeliczeniu na jednostkę czasu 1 roku	
	Ekspert Nr 1	Ekspert Nr 2
	w1	w2

Ostateczny wynik oszacowania prawdopodobieństwa Q (1) wyliczymy za pomocą średniej arytmetycznej, według poniższego wzoru (tabela 3):

$$Q(1) = (w1 + w2) : 2 \quad (2)$$

Tabela 3

Zdarzenie niepożądane A^k	Oszacowane częstości wystąpienia zdarzenia na podstawie odpowiedzi ekspertów po przeliczeniu na jednostkę czasu 1 roku		$\Sigma = w1+w2$	$Q(1) = \Sigma : 2$
	w1	w2		

Wyliczamy prawdopodobieństwo wystąpienia wszystkich zdarzeń niepożądanych (A^k) i wpisujemy do tabeli Nr 5. W ten sam sposób dokonano również wyliczenia prawdopodobieństwa pozostałych zdarzeń niepożądanych.

Następnie wyliczenia pozwolą na oszacowanie wartości miar zagrożeń ubytków zdrowia pracownika $Z(c)$ powstałych w wyniku zajścia pojedynczego zdarzenia niepożądanego. W tym celu wykorzystano następujące relacje:

$$Z(c2) = p2 + p3 + p4 + p5 \quad (3)$$

$$Z(c4) = p4 + p5 \quad (4)$$

Do wyznaczania tych wartości wykorzystano ankietę ekspercką. Każdy, z powołanych wcześniej, 2 ekspertów określał prawdopodobieństwo (p_j), ile spośród 1000 zajść każdego ze zdarzeń niepożądanych (A^k) przyniesie skutki w kategoriach strat ludzkich od $c1$ do $c5$. Wykorzystano tu zależność:

$$p_j = b_j : b \quad (5)$$

b_j - średnia liczba zajść określonego zdarzenia niepożądanego spośród b , które w opinii ekspertów spowodowały skutki w kategoriach strat ludzkich od $c1$ do $c5$.

b - założona liczba 1000 zajść określonego zdarzenia niepożądanego.

Uzyskane w ten sposób wartości miar zagrożeń umieszczono w tabeli 5. Następnie korzystając z zależności (1) wyliczono wielkości miary ryzyk cząstkowych $\Lambda(c2,1)$ i $\Lambda(c4,1)$ dla zdarzeń niepożądanych. Następnie poprzez sumowanie miar ryzyka cząstkowego uzyskano miary ryzyka całkowitego czynności, zadań i stanowiska co obrazuje tabela Nr 5 i wykresy.

3.2. Identyfikacja zagrożeń

Identyfikacja zagrożeń na stanowisku dojarza, polegała na jego wnikliwej i kompleksowej analizie, po której wybrano **najbardziej istotne** z uwagi na ryzyko zdarzenia. Analiza została poprzedzona z wywiadem z dojarzami o największym doświadczeniu zawodowym oraz

brygadzystą d.s. produkcji zwierzęcej. To z kolei dało podstawę do opisu stanowiska, a także wyboru zadań do dalszej analizy, wyodrębnienie czynności oraz wskazanie zdarzeń niepożądanych (tabela 5).

A1 - Kopnięcie.

A2 - Nadeptnięcie.

A3 - Przygniecenie.

A4 – Bodnięcie.

A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.

A6 - Upadek na śliskim podłożu na tym samym poziomie.

A7 - Poparzenie gorącą wodą.

A8 – Poparzenie środkami dezynfekcyjno – myjącymi do instalacji udojowej.

A9 – Uderzenie strumieniem wody, pod ciśnieniem w twarz pracownika.

A10 – Porażenie prądem elektrycznym.

A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).

Występują również długotrwale działające na dojarza czynniki szkodliwe i uciążliwe:

A12- Oddziaływanie na organizm pracownika prac mokrych.

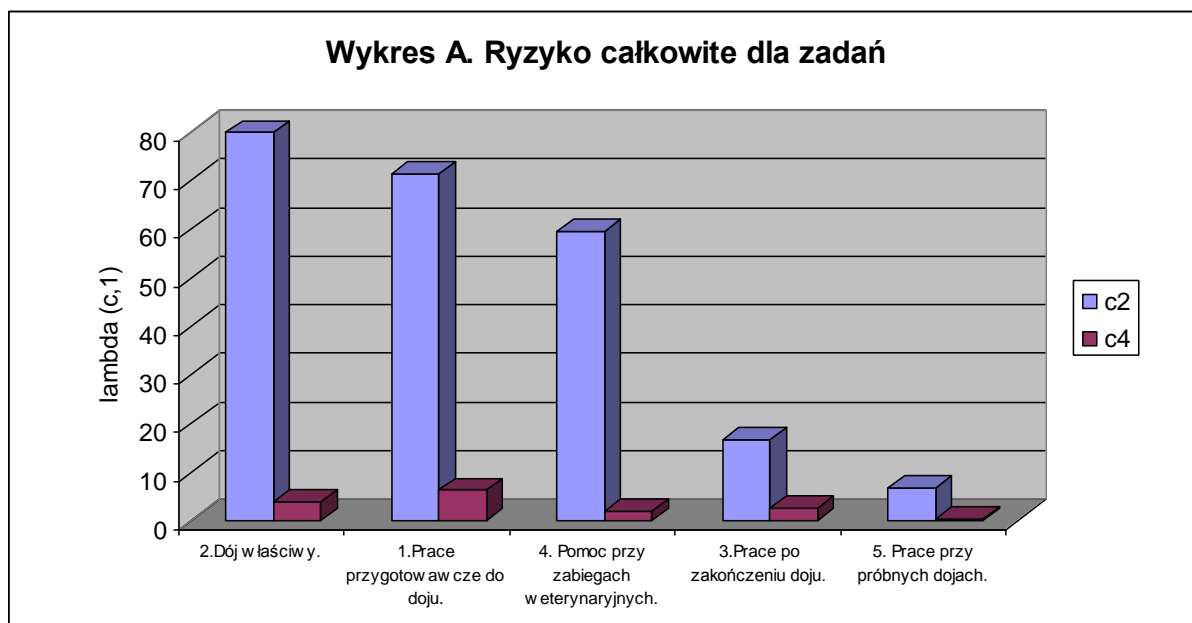
A13 - Zagrożenia biologiczne – choroby odzwierzęce (brucelozą, gruźlicą, gorączka Q).

Żadna z ilościowych metod analiz ryzyka zawodowego związanego z długotrwałym oddziaływaniem czynników szkodliwych nie może być stosowana. W związku z tym, w większości praktycznych przypadków narażenia pracownika na długotrwale działanie czynnika szkodliwego, ocena ryzyka zostanie dokonana zostanie wprost .

3.3. Szacowanie ryzyka metodą Λ

Szacowanie ryzyka metodą Λ przedstawiono w punkcie 3.1 Opis metody, a jego wyniki ukazano w tabeli 5.

3.4. Wykresy i analiza rezultatów .

Wykres A pozwala wskazać trzy zadania o najwyższym poziomie ryzyka:

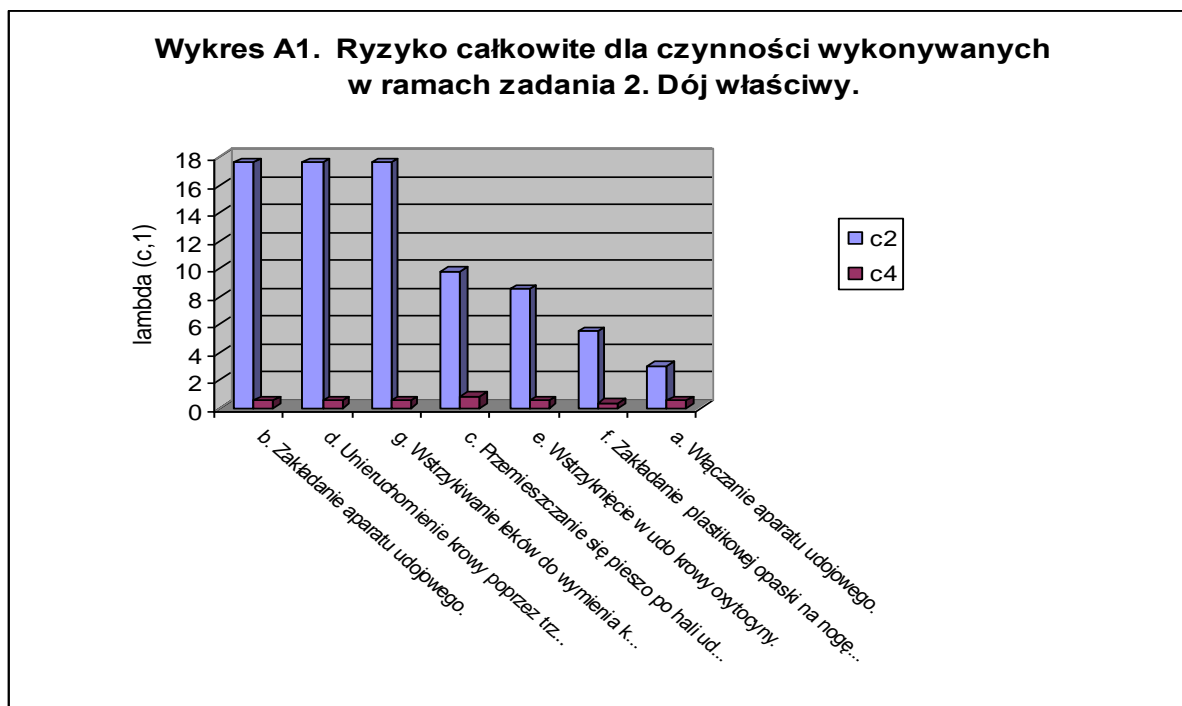
- Dój właściwy (zadanie 2).

- Prace przygotowawcze do doju (zadanie 1).
- Pomoc przy zabiegach weterynaryjnych (zadanie 4).

Pozostałe dwa zadania:

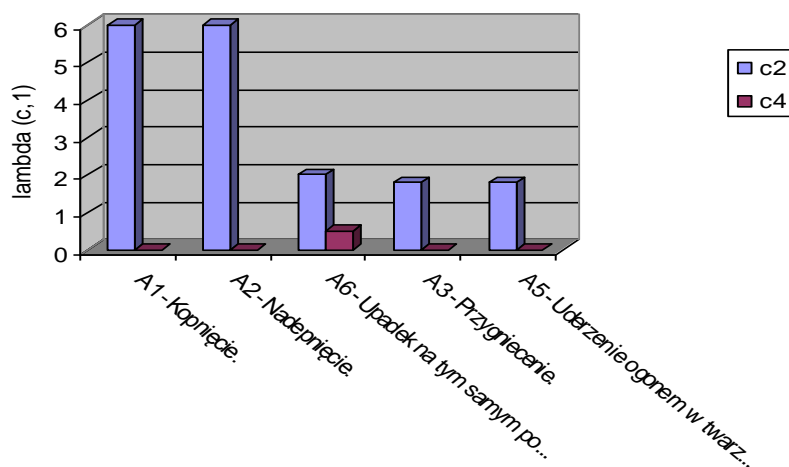
- Prace po zakończeniu doju (zadanie 3).
- Prace przy próbnym doju (zadanie 5).

są ponad $5 \div 16$ – krotnie mniej ryzykowne od trzech pierwszych.

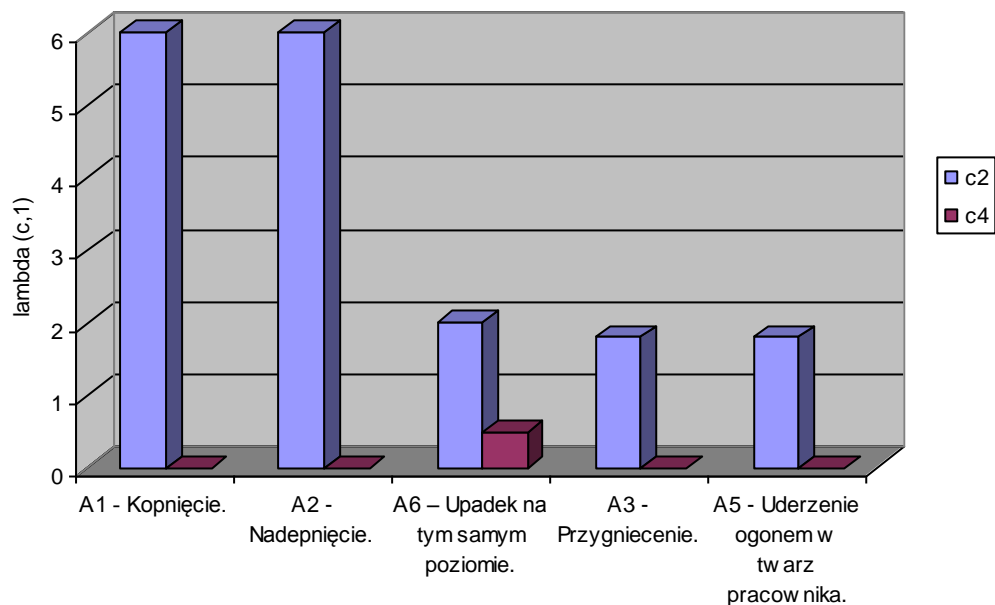

Wykres A1 pokazuje, że trzy czynności wykonywane w ramach zadania 2. Dój właściwy: (zakładanie aparatu udojowego, unieruchomienie krowy poprzez trzymanie ogona i pachwiny – zakładanie metalowego poskromu oraz wstrzykiwanie leków do wymienia krowy) są najbardziej ryzykowne.

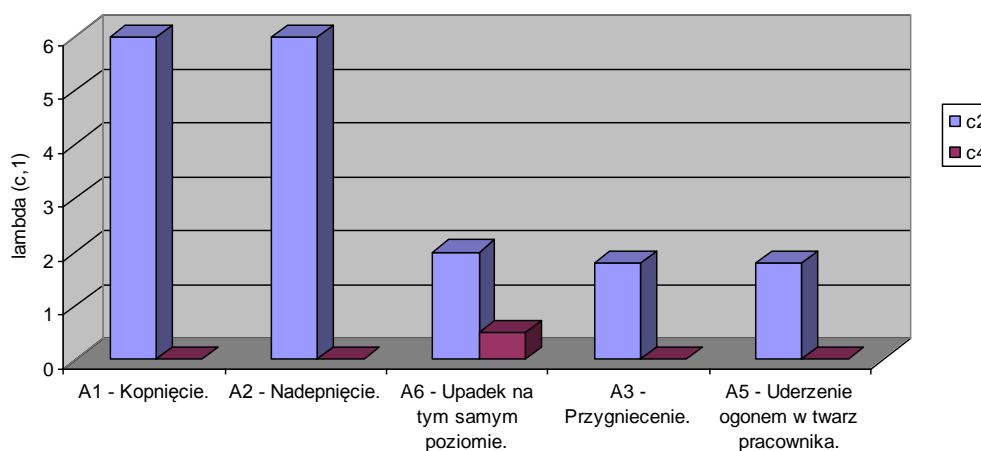
Wykres A1a. Ryzyko cząstkowe dla zdarzeń niepożądanych występujących przy czynności b. Zakładanie aparatu udojowego wykonywanych w ramach zadania 2. Dój właściwy

Wykres A1b. Ryzyko cząstkowe dla zdarzeń niepożądanych powstałych przy czynności d. Unieruchomienie krowy poprzez trzymanie ogona i pachwiny - zakładanie metalowego poskromu wykonywanych w ramach zadania 2. Dój właściwy.

Wykres A1c. Ryzyko cząstkowe zdarzeń niepożądanych powstałych przy czynności g. Wstrzykiwanie leków do wymienia krowy wykonywanych w ramach zadania zadania 2. Dój właściwy.

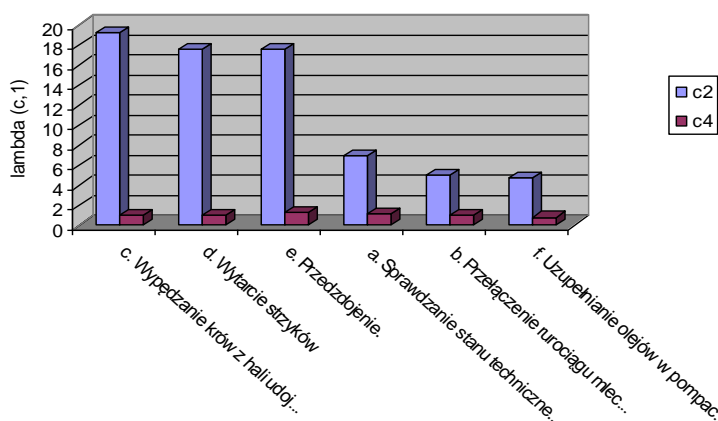

Wykresy A1a, A1b oraz A1c pozwalają wskazać, że zdarzenie niepożądane związane z działaniem krowy (A1 – kopnięcie oraz A2 – nadeptanie) mają największy udział w tak wysokim poziomie ryzyka. Natomiast zdarzenie niepożądane A6 – upadek na tym samym poziomie, może mieć największy udział w ubytku zdrowia dojarza, nie mniejsze niż ciężkie uszkodzenie (c4 – w tym i śmiertelne).

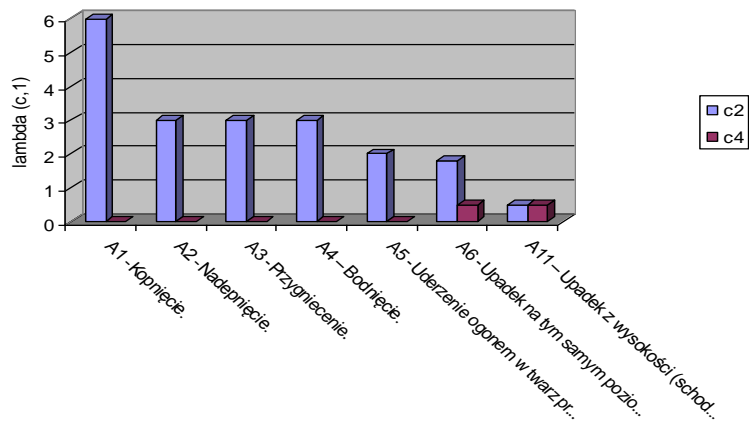
Drugim pod względem poziomu ryzyka całkowitego jest zadanie 1. Prace przygotowawcze do doju. Wpływ na taki poziom ryzyka mają głównie czynności: c. Wypędzanie krów z hali udojowej – wchodzenie i wychodzenie do poczekalni po schodach; d. Wytarcie strzyków (wielorazowe ręczniki) oraz e. Przedzdobienie (wykres A2).

Największy udział w tym poziomie ryzyka mają również zdarzenia związane z działaniem krów: A1 – kopnięcie, A2 – nadeptanie, A3 – Przygniecenie, A4 – Bodnięcie, A5 – Uderzenie ogonem w twarz pracownika (wykresy: A2a, A2b, A2c).

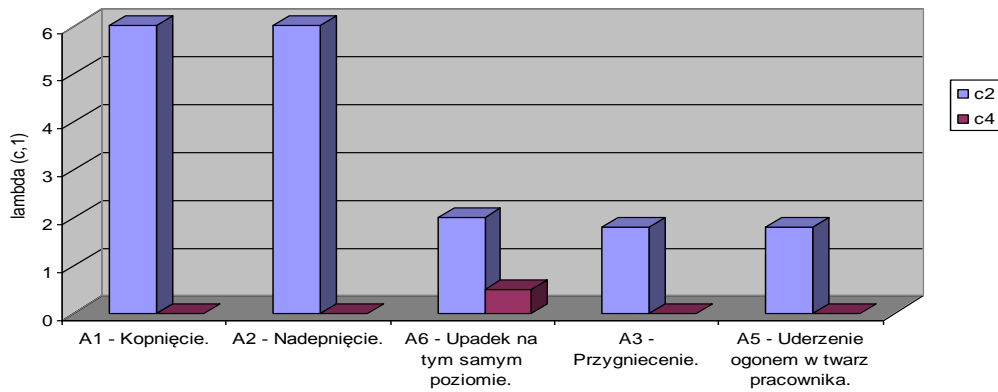
Wykres A2. Ryzyko całkowite dla czynności wykonywanych w ramach zadania 1. Prace przygotowawcze do doju.

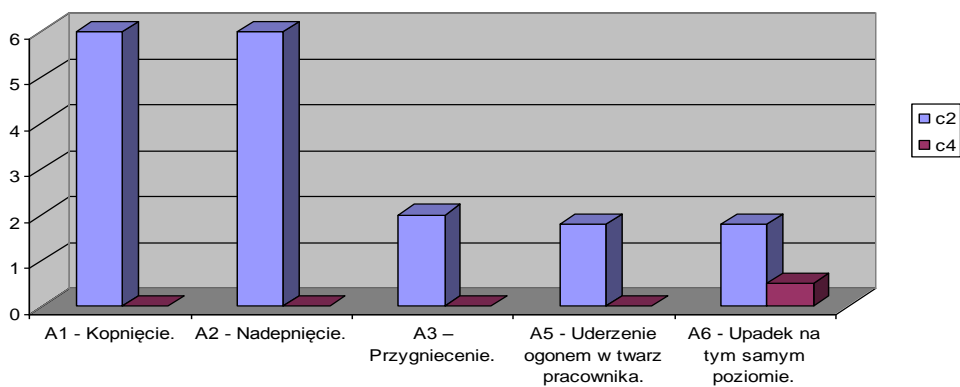
Wykres A2a. Ryzyko cząstkowe zagrożeń dla czynności c. Wypędzenie krów z hali udojowej wykonywanych w ramach zadania 1. Prace przygotowawcze do doju.

Wykres A2b. Ryzyko cząstkowe zdarzeń niepożądanych przy czynności d. Wytarcie strzyków wykonywanych w ramach zadania 1. Prace przygotowawcze do doju.

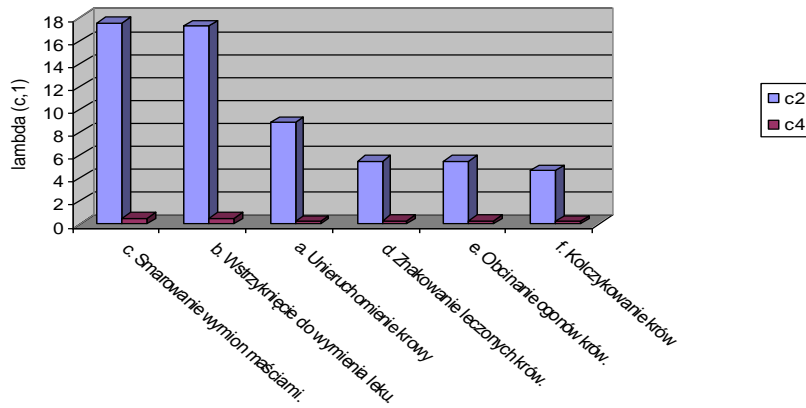

Wykres A2c. Ryzyko cząstkowe dla zdarzeń niepożądanych przy czynności e. Przedzdojenie wykonywanych w ramach zadania 1. Prace przygotowawcze do doju.

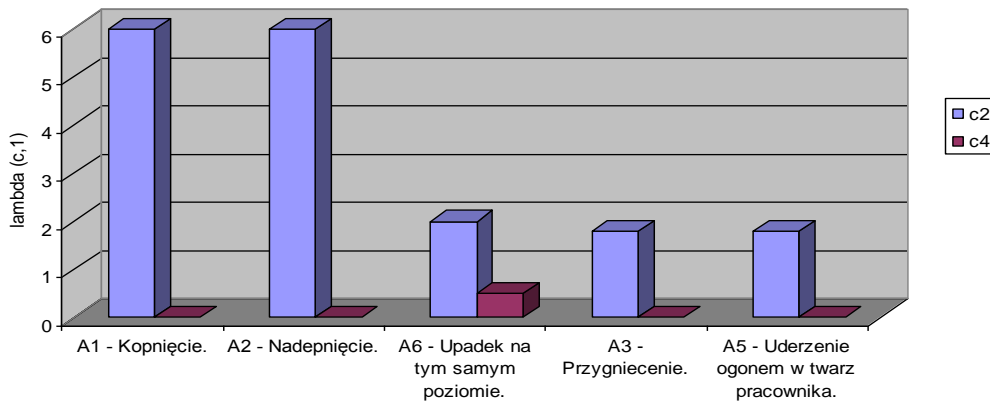

Na trzecim miejscu, pod względem poziomu ryzyka całkowitego, znajduje się zadanie 4. Pomoc przy zabiegach weterynaryjnych. Największy wpływ na taki poziom ryzyka mają czynności: c. Smarowanie wymion maściami oraz b. Wstrzykiwanie do wymienia leku (wykres A3). Największy udział w tym poziomie ryzyka mają również zdarzenia związane z działaniem krów: A1 – kopnięcie i A2 – nadeptnięcie (wykresy: A3a i A3b).

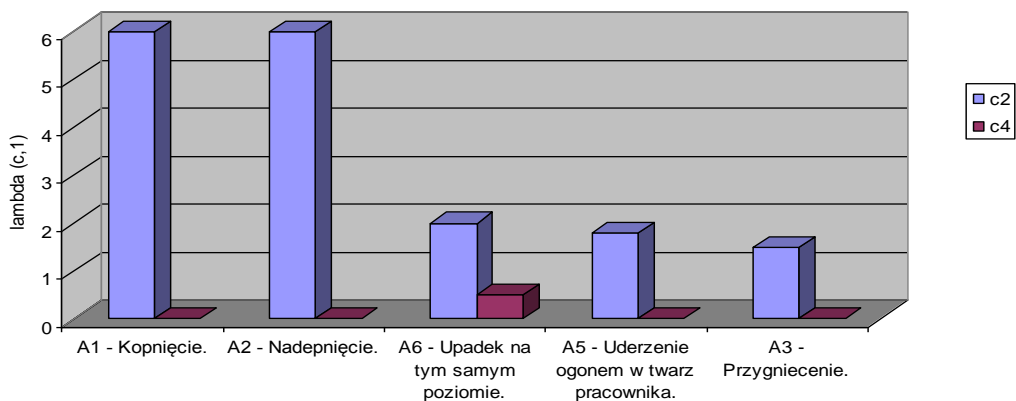
Wykres A3. Ryzyko całkowite dla zadania 4. Pomoc przy zabiegach weterynaryjnych.

Wykres A3a. Ryzyko cząstkowe zdarzeń niepożądanych dla czynności c. Smarowanie wymion maściami wykonywanej w ramach zadania 4. Pomoc przy zabiegach weterynaryjnych.

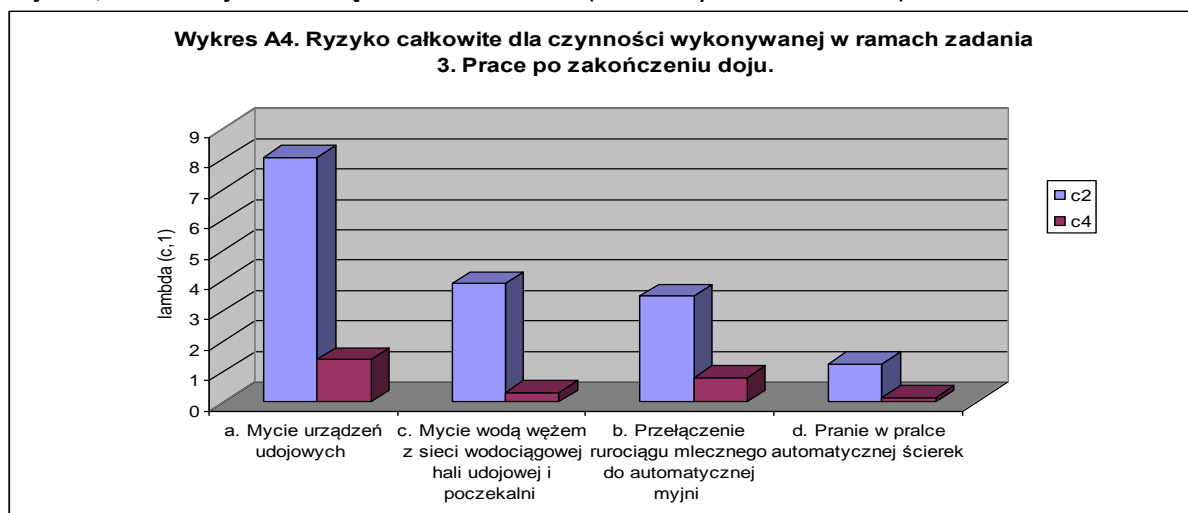

Wykres A3b. Ryzyko cząstkowe zagrożeń przy czynności b. Wstrzyknięcie do wymienia leku wykonywanej w ramach zadania 4. Pomoc przy zabiegach weterynaryjnych.

Na czwartym miejscu, pod względem poziomu ryzyka całkowitego, znajduje się zadanie 3. Prace po zakończeniu doju. Największy wpływ na taki poziom ryzyka ma głównie czynność – a. Mycie urządzeń udojowych (wykres A4). Największy udział w tym poziomie ryzyka mają następujące zdarzenia (wykres A4a): A11 – upadek z wysokości, A6 – upadek na tym samym poziomie, A8 – poparzenie środkami dezynfekcyjnymi, A7 – poparzenie gorącą wodą.

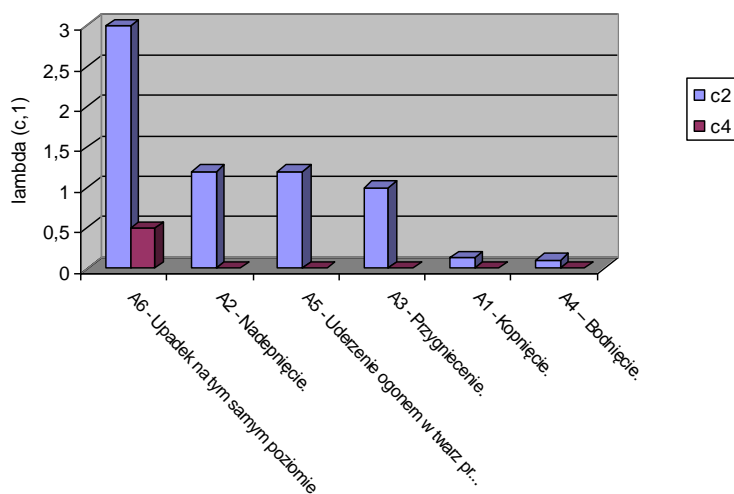
Podkreślić należy że zdarzenia A11, A6 i A8 mogą mieć największy udział w ubytku zdrowia dojarza, nie mniejsze niż ciężkie uszkodzenie (c4 – w tym i śmiertelne).

Na piątym miejscu, pod względem poziom ryzyka całkowitego, znajduje się zadanie 5. Prace przy próbnym doju i wykonywaną w ramach tego zadania czynnością a. Przemieszczanie się po hali udojowej i zlewni mleka - spisywanie z obroży numerów krów, zakładanie obroży nowym krowom, zakładanie mlekometrów oraz ich zdejmowanie. Największy udział w tym poziomie ryzyka mają następujące zdarzenia (wykres A5a): A6 – upadek na tym samym poziomie zdarzenia związane z działaniem krów: A2 – nadeptanie, A6 – uderzenie ogonem w twarz pracownika, A3 – przygnięcie oraz a4 - bodnięcie. Podkreślić należy że zdarzenie - A8 może mieć największy udział w ubytku zdrowia dojarza, nie mniejsze niż ciężkie uszkodzenie (c4 – w tym i śmiertelne).

**Wykres A5a. Ryzyko cząstkowe zdarzeń niepożądanych dla czynności a.
Przemieszczanie się po hali udojowej i zlewni mleka ... - wykonywanych w ramach
zadania 5. Prace przy próbnym dojach.**

Propozycje poprawy bezpieczeństwa, wynikające z analizy.

Obora ....., zapewnia wysoki dobrostan zwierząt. Krowy są zadbane i względnie spokojne. Pracownicy mają dobre warunki pracy, a dój krów prowadzony jest za pomocą nowoczesnych urządzeń, które czynią pracę ergonomiczną i bezpieczną. Stado jest wolne od chorób (białaczki, gruźlicy, brucelozy). Aby utrzymać taki stan, należy poczynić dalsze przedsięwzięcia profilaktyczne w tym względzie: m.in. narzędzia do obcinania racic, powinny być używane tylko w tej oborze. Uniemożliwi to ewentualny „import” chorób z innych obór.

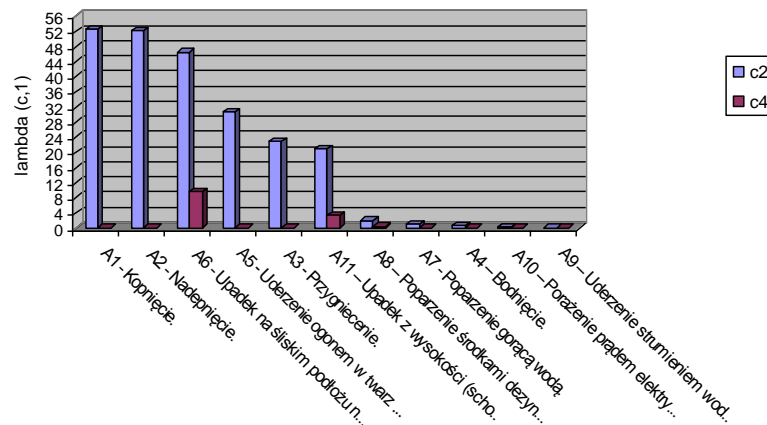
Jednak i w tak nowoczesnej oborze występuje wiele zdarzeń niepożądanych, które są poważnym zagrożeniem dla zdrowia i życia pracowników.

Analiza pokazuje, że poziom ryzyka wzrasta wraz z mniejszą możliwością przestrzennego rozdzielenia ludzi i zwierząt. Dotyczy to najbardziej ryzykownych czynności związanych z wykonywanym zadaniem: prace przygotowawcze do doju, dój właściwy oraz pomoc przy zabiegach weterynaryjnych. Przy tych zadaniach i wynikających z nich czynnościach występuje bezpośredni kontakt pracownika z dużym zwierzęciem, jakim jest krowa. Przeciwdziałamy zagrożeniom związanym z kopnięciem, bodnięciem, nadeptnięciem czy przygnięciem poprzez stosowanie: poskromów, kajdan na nogi i biodra, unieruchomieniu ogona, stosowanie obuwia ochronnego z utwardzonym podnoskiem.

Jak pokazuje wykres B, zagrożenie A1 – kopnięcie stanowi największe zagrożenie dla zdrowia (c2) dojarza. Jednym z przyczyn tak wysokiego poziomu ryzyka może być względnie duża agresja pracowników do zwierząt.

Bardzo ważnym elementem obniżającym wypadkowość jest wyposażenie wszystkich pracowników w obuwie robocze z podeszwą antypoślizgową oraz porządek i ład na drogach komunikacyjnych po których poruszają się pracownicy. Nie trzeba zapominać o posypywaniu piaskiem dróg, wokół obory, zimą. Ograniczy to do minimum ewentualne upadki, które jak pokazuje wykres 1, stanowią duże ryzyko cząstkowe – c2 – A6 dla dojarza.

Wykres B. Ryzyko cząstkowe dla wszystkich analizowanych zdarzeń niepożądanych.

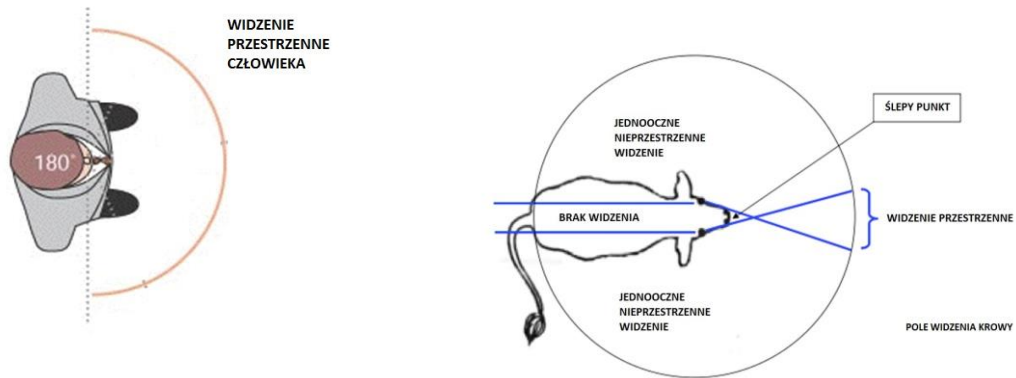

Tak nowoczesna obora nie wymaga planowania inwestycji poprawiających bezpieczeństwo pracy. Wykres C pokazuje, że największy udział w ryzyku całkowitym ma działanie krowy i jest prawie 3 - krotnie wyższe niż ryzyko całkowite wyliczone dla pozostałych zdarzeń. **Dlatego też należy dostarczyć dojarzowi szerokiej wiedzy dotyczącej: odbierania i oceny sygnałów nieustannie wysyłanych przez krowy i związanych z warunkami w jakich przebywają; działania zmysłów u krów, zachowań społecznych oraz grup w obrębie stada, hierarchii społecznej, przewodnika stada, okazywanie uczuć i strachu, zachowanie krów wchodzących do hali udojowej, zachowanie krów wychodzących z hali udojowej, spokój podczas dojenia, przyczyny niepokoju w hali udojowej. Powyższe zagadnienia powinny być przedmiotem szczegółowego instruktażu podczas szkoleń okresowych dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych – dojenia krów. Tylko znając te zagadnienia, dojarz może zmniejszyć szanse powstania danego zagrożenia lub sprawić, aby straty wynikające z powstałego zagrożenia pozostały jak najmniejsze.**

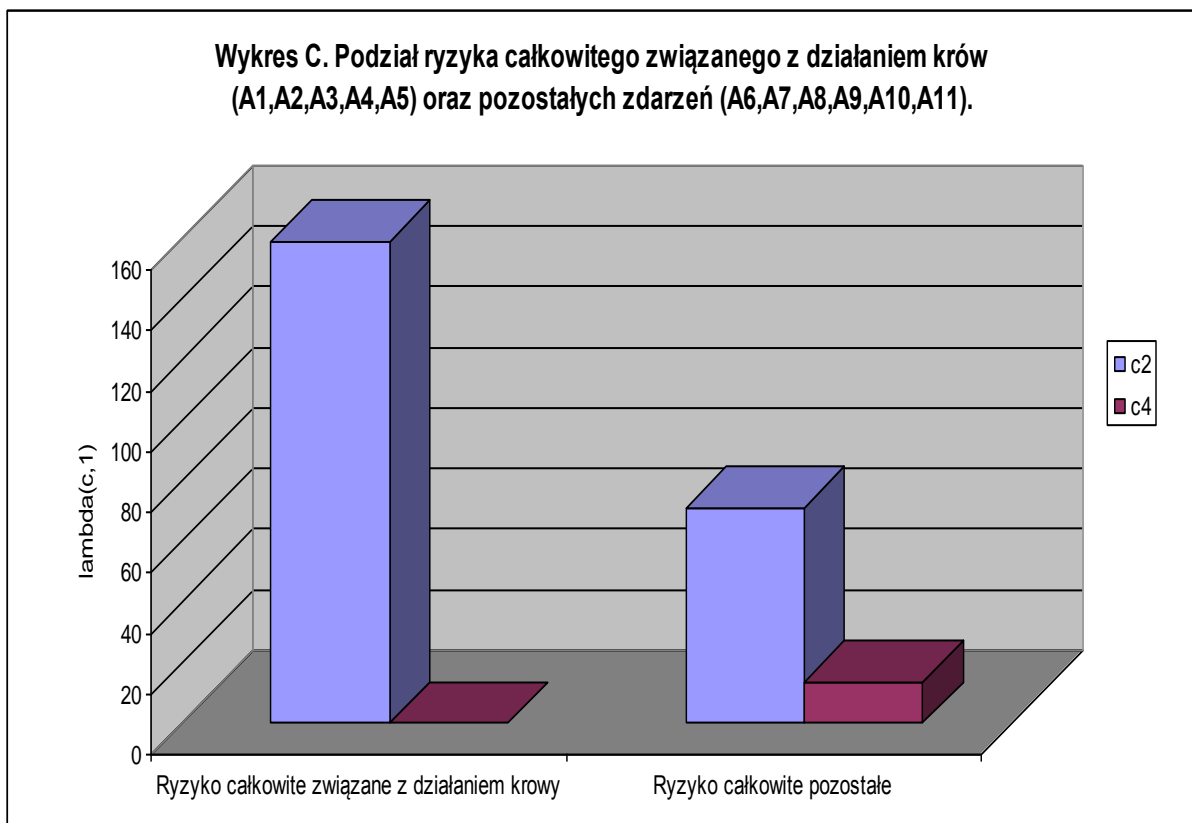
Na przykład pomocne do lepszego poznania krów jest zrozumienie, jak działają ich zmysły. A nie jest to zagadnienie łatwe, gdyż krowy bardzo różnią się w tej kwestii od ludzi.

Słuch – krowy słyszą inaczej niż ludzie, ludzie słyszą najlepiej dźwięki o częstotliwości między 1000 a 4000 Hz. Krowy najlepiej słyszą dźwięki o częstotliwości około 8000 Hz. Wyższe tony krowy słyszą lepiej niż ludzie i słyszą one dźwięki, których ludzie nie słyszą.

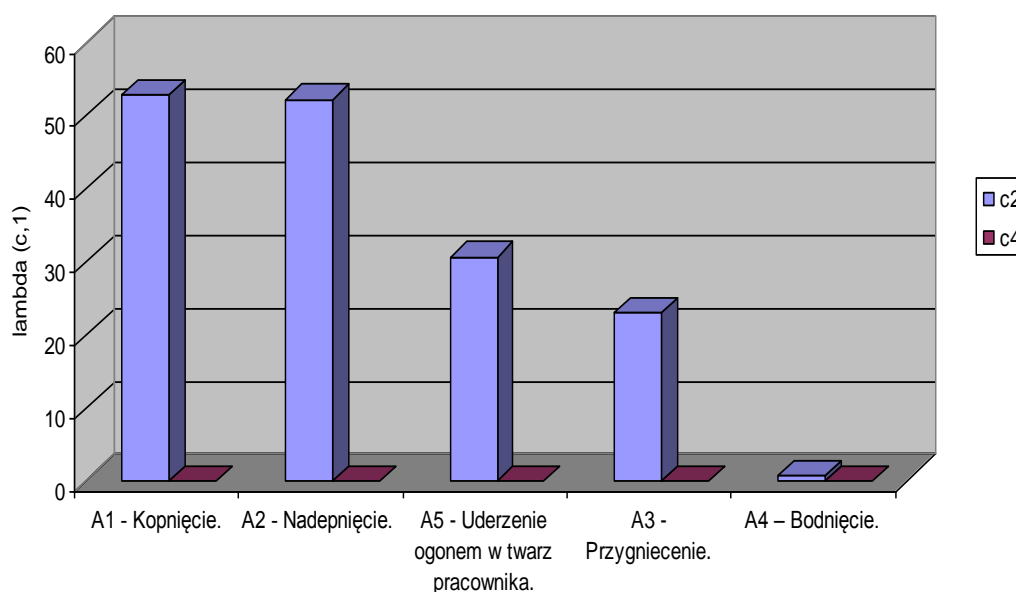
Wzrok – oczy krowy znajdują się po bokach głowy, dlatego jest ona w stanie widzieć w zasięgu niemal 360°, z wyjątkiem niewielkiego obszaru bezpośrednio z tyłu. **Oceń odległość może jednak tylko w obszarze znajdującym się na wprost głowy**, gdyż wtedy patrzy obydwojma oczami, a takie widzenie jest niezbędne dla prawidłowej oceny odległości - fotografia poniżej .

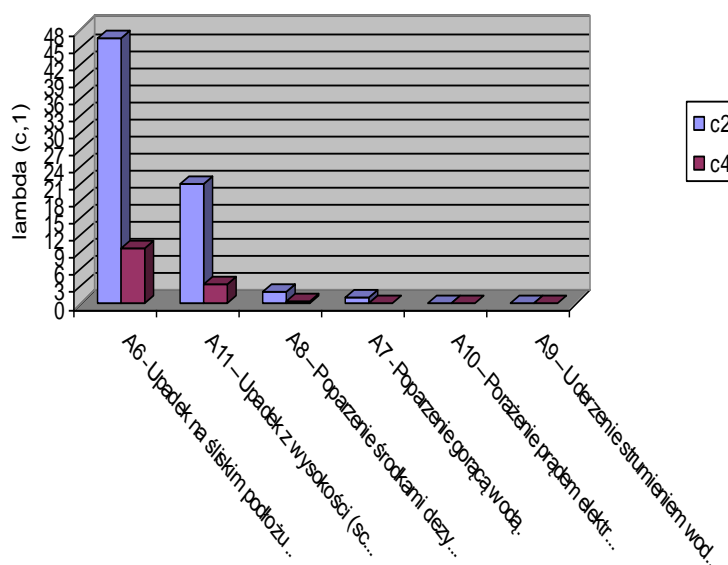
Do niespokojnej krowy dobrze jest zbliżyć się od tyłu lub na skos z boku, bo nie jest ona wtedy w stanie zobaczyć, że pracownik do niej się zbliża. Do spokojnej krowy pracownik powinien podchodzić właśnie od strony przodu, gdyż taka krowa chce pracownika dobrze widzieć. Krowy widzą z daleka mniej ostro niż ludzie, a ich widzenie światła i ciemności też jest inne niż u ludzi.

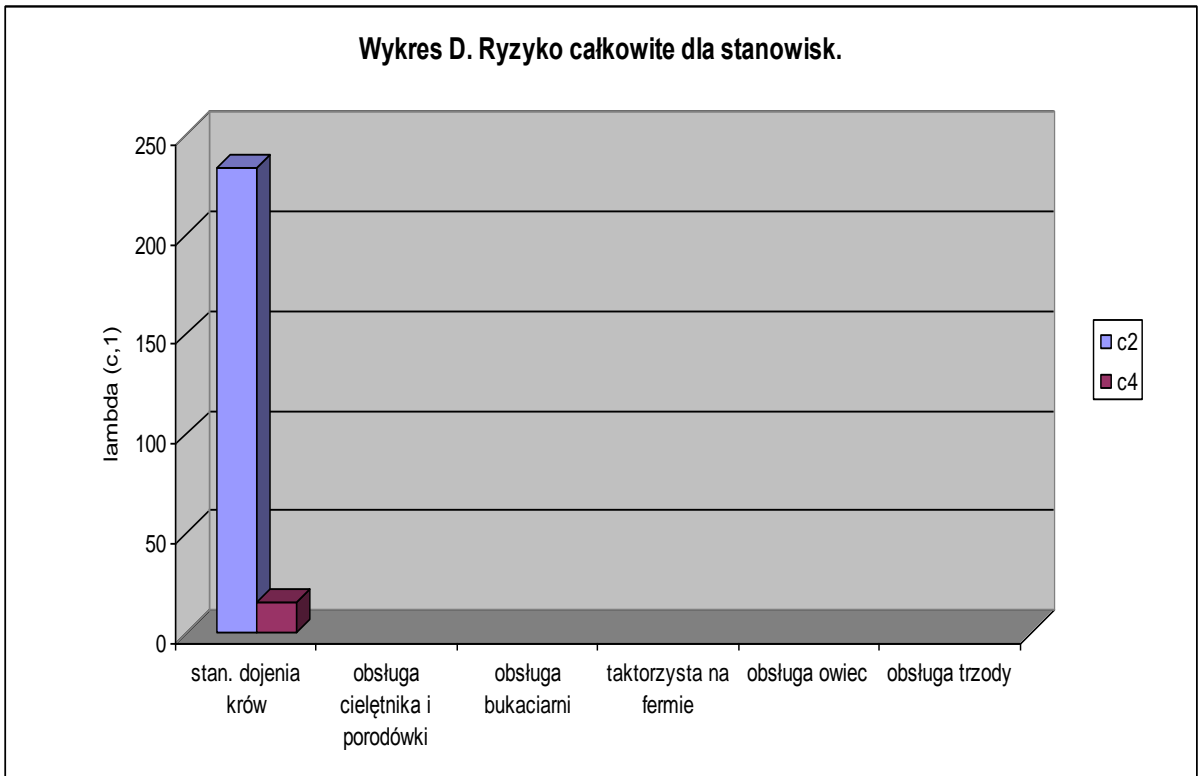
Wykres C1. Ryzyko cząstkowe zdarzeń niepożądanych będących wynikiem działania krów (A1,A2,A3,A4,A5)

Wykres C2. Ryzyko cząstkowe dla zdarzeń niepożądanych będących wynikiem działania pozostałych zdarzeń (A6,A7,A8,A9,A10,A11)

Bardzo ważna jest również kontrola opraw oświetleniowych w oborze, poczekalni i hali udojowej. Rekomendowane natężenie oświetlenia w oborze i poczekalni – 200 luks, pole pracy w hali udojowej – 400 - 500 luks (wskazane okresowe pomiary natężenia oświetlenia). Ochrona przed ewentualnymi chorobami odzwierzęcymi polega na przestrzeganiu przez pracowników podstawowych zasad higieny oraz częstemu myciu i dezynfekcji rąk, stosowanie rękawiczek ochronnych, zalecenia ochrony skóry (kremy, maści).

Opracował:

Marek MADEJ

Współpraca:

..... – brygadzista produkcji zwierzęcej

..... – brygadzista produkcji zwierzęcej

AKTUALIZACJA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU DOJENIA KRÓW

L.P.	Zakres aktualizacji ryzyka	Data aktualizacji	Imię i nazwisko osoby dokonującej aktualizacji , podpis
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

Informacja o zapoznaniu się pracownika z ryzykiem zawodowym			
.... Gospodarstwo ..... <i>(nazwa firmy)</i>		Obora ..... <i>(nazwa komórki organizacyjnej)</i>	
Oświadczenie			
<p>Oświadczam, że zostałam/em zapoznana/y z zagrożeniami i ryzykiem zawodowym związanym z wykonywanymi czynnościami na moim stanowisku pracy – z załączoną do niniejszego oświadczenia analizą i oceną ryzyka zawodowego na stanowisku dojarza. Przyjmuję do wiadomości zakres i rolę wdrożonych do stosowania zasad profilaktyki – zawartych w ocenie. Jestem świadoma/y, że ich niestosowanie powoduje wzrost ryzyka zawodowego – zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku czy choroby zawodowej.</p>			
Imię i nazwisko pracownika	Stanowisko (czynności)	Data	Podpis
Ocena ryzyka:			
Informację przekazał:			

TABELA 5. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ/SZACOWANIE I ANALIZA RYZYKA ZAWODOWEGO PRZY UŻYCIU METODY Λ - STANOWISKO DOJENIA KRÓW W OBORZE ....., GOSPODARSTWO ....., ...

Zadanie	Czynność	Zdarzenia niepożądane (A ^k) – symbol oraz oznaczenia słowne	Przypuszczalne przyczyny	Możliwe konsekwencje (rodzaj i rozmiar)	Częstość zdarzeń w 1 roku	Z(C ₂ ,1)	Z(C ₄ ,1)	Ryzyko częściowe		Ryzyko całkowite dla czynności	
								$\Lambda(C_2,1)$	$\Lambda(C_4,1)$	$\Lambda(C_2,1)$	$\Lambda(C_4,1)$
1. Opis zadania - prace przygotowawcze do doju	a. Sprawdzanie stanu technicznego i higienicznego urządzeń udojowych.	A6 – Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5	7,0	1,2
		A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	5	0,6	0,1	3,0	0,5		
		A8 – Poparzenie środkami dezynfekcyjno – myjącymi do instalacji udojowej.	Brak ostrożności, brak środków ochrony indywidualnej wynikającej z karty char. środka	Poparzenie II stopnia	2	1,0	0,1	2,0	0,2		
	b. Przełączenie rurociągu mlecznego do schładzalnika mleka – wykładanie węża od automatycznej myjni i przełożenie tego węża do schładzalnika mleka.	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5	5,0	1,0
		A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	5	0,6	0,1	3,0	0,5		
	c. Wypędzanie krów z hali udojowej - przemieszczanie się pieszo po terenie hali	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie,	5	0,6	0	3,0	0		
		A2 - Nadeknięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	5	0,6	0	3,0	0		

udojowej – wchodzenie i wychodzenie do poczekalni po schodach.	A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,6	0	1,8	0	19,3	1,0
	A4 – Bodnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	1	0,5	0	0,5	0		
	A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	10	0,6	0	6,0	0		
	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5		
	A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	5	0,6	0,1	3,0	0,5		
d. Wytarcie strzyków (wielorazowe ręczniki).	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	10	0,6	0	6,0	0	17,6	1,0
	A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	10	0,6	0	6,0	0		
	A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,6	0	1,8	0		
	A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	3	0,6	0	1,8	0		
	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5		

2. Opis zadania - dój właściwy	e. Przedzdojenie.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	10	0,6	0	6,0	0	17,6	1,3	
		A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	10	0,6	0	6,0	0			
		A3 – Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,6	0	1,8	0			
		A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	3	0,6	0	1,8	0			
		A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5			
	f. Uzupelnianie olejów w pompach próżniowych.	A6 – Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,6	0,1	3,0	0,5	4,8	0,8	
		A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	3	0,6	0,1	1,8	0,3			
		a. Włączanie aparatu udojowego.	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,6	0,1	3,0	0,5	3,0	0,5
			b. Zakładanie aparatu udojowego.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	10	0,6	0	6,0	0	
		A2 - Nadeptnięcie.		Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	10	0,6	0	6,0	0		

		A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,6	0	1,8	0	17,6	0,5
		A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	3	0,6	0	1,8	0		
		A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5		
	c. Przemieszczanie się pieszo po hali udojowej.	A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	10	0,6	0	6,0	0	9,8	0,8
		A6 – Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5		
		11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	3	0,6	0,1	1,8	0,3		
	d. Unieruchomienie krowy poprzez trzymanie ogona i pachwiny- zakładanie metalowego poskromu.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	10	0,6	0	6,0	0	17,6	0,5
		A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	10	0,6	0	6,0	0		
		A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,6	0	1,8	0		
		A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	3	0,6	0	1,8	0		

		A6 – Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5		
e. Wstrzyknięcie w udo krowy oxytocyny.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	3	0,4	0	1,2	0	8,5	0,8	
	A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,4	0	1,2	0			
	A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	2	0,4	0	0,8	0			
	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	3	0,5	0,1	1,5	0,3			
	11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	5	0,6	0,1	3,0	0,5			
	A2 - Nadeknięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	2	0,4	0	0,8	0			
f. Zakładanie plastikowej opaski na nogę leczonej krowy.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	3	0,4	0	1,2	0	5,5	0,3	
	A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,4	0	1,2	0			
	A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	2	0,4	0	0,8	0			

		A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	3	0,5	0,1	1,5	0,3			
		A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	2	0,4	0	0,8	0			
	g. Wstrzykiwanie leków do wymienia krowy.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	10	0,6	0	6,0	0	17,6	0,5	
		A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	10	0,6	0	6,0	0			
		A3 - Przygniecenie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,6	0	1,8	0			
		A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	3	0,6	0	1,8	0			
		A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5			
	3. Opis zadania - prace po zakończeniu doju	a. Mycie urządzeń udojowych (aparat udojowy, filtr mleka) roztworami myjącymi oraz płukanie wodą bezpośrednio po każdym doju - przemieszczanie się pieszo po hali	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5		
			A7 - Poparzenie gorącą wodą.	Nieuwaga pracownika, pośpiech	Poparzenie II stopnia	1	1,0	0	1,0	0		
			A8 - Poparzenie środkami dezynfekcyjno - myjącymi do instalacji udojowej.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak śr. ochrony indywidualnej	Poparzenie II stopnia	2	1,0	0,2	2,0	0,4		

udojowej, poczekalni i pomieszczeniu zlewni mleka i stacji pomp.	A9 – Uderzenie strumieniem wody, pod ciśnieniem w twarz pracownika.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak śr. ochrony indywidualnej	Uraz oka	0,0333	0,4	0	0,0133	0	8,0733	1,41
	A10 – Porażenie prądem elektrycznym.	Brak zabezpieczenia przeciwporażeniowego, uszkodzony wyłącznik różnicowo - prądowy	Zatrzymanie akcji serca, poparzenie, śmierć	0,1	0,6	0,1	0,06	0,01		
	A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	5,0	0,6	0,1	3,0	0,5		
b. Przełączenie rurociągu mlecznego do automatycznej myjni – przekładanie węża od schładzalnika mleka i wkładanie tego węża do pistoletu automatycznej myjni.	A6 - Upadek na śliskim podłożu na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5	3,5	0,8
	A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	3	0,5	0,1	1,5	0,3		
c. Mycie wodą wężem z sieci wodociągowej hali udojowej i poczekalni (posadzki, ściany, wygrodenia), mycie myjką ciśnieniową urządzeń hali udojowej i zbiornika na mleko.	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0	2,0	0	3,91	0,31
	A9 – Uderzenie strumieniem wody, pod ciśnieniem w twarz pracownika.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak śr. ochrony indywidualnej	Uraz oka	0,1	0,5	0	0,05	0		
	A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	3	0,6	0,1	1,8	0,3		

		A10 – Porażenie prądem elektrycznym.	Brak zabezpieczenia przeciwporażeniowego, uszkodzony wyłącznik różnicowo - prądowy	Zatrzymanie akcji serca, poparzenie, śmierć	0,1	0,6	0,1	0,06	0,01		
	d. Pranie w pralce automatycznej ścierek wielokrotnego użytkowania.	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	3	0,4	0,05	1,2	0,15	1,26	0,16
		A10 – Porażenie prądem elektrycznym.	Brak zabezpieczenia przeciwporażeniowego, uszkodzony wyłącznik różnicowo - prądowy	Zatrzymanie akcji serca, poparzenie, śmierć	0,1	0,6	0,1	0,06	0,01		
4. Opis zadania pomoc przy zabiegach weterynaryjnych	a. Unieruchomienie krowy poprzez trzymanie ogona i pachwiny, zakładanie metalowego poskromu.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	5	0,4	0	2,0	0	8,9	0,25
		A2 - Nadeptanie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	5	0,4	0	2,0	0		
		A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,5	0	1,5	0		
		A6 – Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	3	0,4	0,05	1,2	0,15		
		A11 – Upadek z wysokości (schody lub drabinki).	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Potłuczenie, złamanie kończyn, uraz kręgosłupa, śmierć	2	0,5	0,05	1,0	0,1		
		A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	3	0,4	0	1,2	0		

b. Wstrzyknięcie do wymienia leku.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	10	0,6	0	6,0	0	17,3	0,5
	A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	10	0,6	0	6,0	0		
	A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,6	0	1,5	0		
	A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	3	0,6	0	1,8	0		
	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5		
c. Smarowanie wymion maściami.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	10	0,6	0	6,0	0	17,6	0,5
	A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	10	0,6	0	6,0	0		
	A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,6	0	1,8	0		
	A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	3	0,6	0	1,8	0		
	A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,4	0,1	2,0	0,5		
d. Znakowanie leczonych krów.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	3	0,4	0	1,2	0		

		A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	2	0,4	0	0,8	0	5,5	0,3
		A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,4	0	1,2	0		
		A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	2	0,4	0	0,8	0		
		A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	3	0,5	0,1	1,5	0,3		
	e. Obcinanie ogonów krów.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	3	0,4	0	1,2	0	5,5	0,3
		A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	2	0,4	0	0,8	0		
		A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,4	0	1,2	0		
		A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	2	0,4	0	0,8	0		
		A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	3	0,5	0,1	1,5	0,3		
	f. Kolczykowanie krów.	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	0,2	0,4	0	0,8	0		
		A2 - Nadeptnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	0,2	0,4	0	0,8	0		

		A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	3	0,5	0	1,5	0	4,7	0,2
		A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	1	0,4	0	0,4	0		
		A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	2	0,6	0,1	1,2	0,2		
5. Prace przy próbnym dojach	a. Przemieszczanie się po hali udojowej i zlewni mleka – spisywanie z obroży numerów krów, zakładanie obroży nowym krowom, zakładanie mlekometrów oraz ich zdejmowanie	A1 - Kopnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn, stłuczenie	0,3333	0,4	0	0,1332	0	6,6332	0,5
		A2 - Nadeptanie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Złamanie kończyn	2	0,6	0	1,2	0		
		A3 - Przygnięcie.	Brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	2	0,5	0	1,0	0		
		A4 – Bodnięcie.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika	Uraz ciała, żeber, kończyn	0,2	0,5	0	0,1	0		
		A5 - Uderzenie ogonem w twarz pracownika.	Agresja do krów, brak czujności, pośpiech, nieuwaga pracownika, brak okularów	Uraz oka, przecięcie łuku brwiowego	3	0,4	0	1,2	0		
		A6 - Upadek na tym samym poziomie.	Nieuwaga pracownika, pośpiech, brak porządku na drogach komunikacyjnych, brak obuwia z podeszwą antypoślizgowa	Złamania lub zwichnięcia kończyn	5	0,6	0,1	3,0	0,5		